

9. VENEVERE MÄLUMÄNGUSARI II ETAPP

14. november 2017

1. Täri (63) on maamõõtja hariduse ja taksojuhi kogemusega mees. Tegeles spordiga aktiivselt umbes paarkümmend aastat, tuli korra Eesti NSV meistriks ja 4 korda karikavõitjaks. 40-aastasena pühendus ainult treeneritööle ning on treenerina oma juhendatavad viinud kolmel korral eesti meistritiitlini. 10. juunil teatas, et kandideerib Tallinna volikokku, paarkümmend päeva hiljem tuli uudis loobumisest – tegelemine spordiga nõuab apoliitilisust. Mis on Täri õige nimi?

2. See koeratõug on üks maailma vanimaid. Sellelaadseid koeri on kujutatud Põhja-Afganistanist leitud hõbekarikal, mis on valmistatud 2000 aastal e.m.a. Isaste koerte turjakõrgus algab alates 68 cm ja kaal alates 55 kg. Hiljuti kinkis Turkmeeni president ühe seda tõugu kutsika Vladimir Putinile. Mis tõugu on see koer?

3. Selles germaani keelte hulka kuuluvas keeles moodustavad germaani päritolu sõnad ainult 26%. Prantsuse keelest pärit laenu moodustavad keelest 29%. Sama palju laene on tulnud ladina keelest ja 6% kreeka keelest. Mis keel?

4. On üks vanasõna, mida ka Eduard Vilde on kasutanud oma romaanis „Prohvet Maltšvet“: „Kilter, kubjas, aidamees – need on põrgus kõige ees.“ Küllap ta aidamehe pojana teadis, mida ütles. Aidamehe ametit on kerge ette kujutada, ka kupja oma, kuid mis ülesanne oli mõisas täita kiltril?

5. Kes on see „sambaspetsialist“?

9. VENEVERE MÄLUMÄNGUSARI II ETAPP

14. november 2017

6. See loom (*Clethrionomys glareolus*) on meie metsade kõige arvukam imetaja. Täpset arvu ei tea keegi, kuid arvatakse, et neid on umbes 200 miljonit, igal hektaril sadakond looma. See „miljonirahvas“ on kõigesööjad – toituvad taimedest, marjadest, seentest, seemnetest ja ka putukatest. Talvel on tähtsaks toiduallikaks noorte puude koor, seetõttu kahjustavad nad tihti metsakultuure. Mis loom see on?

7. 1507. aasta aprillis ilmus saksa kartograafi Martel Waldseemülleri koostatud maailmakaart. See erines märkimisväärselt kõigist varasematest omataolistest. Mille poolest?

8. Millise automargi logo on pildil? Aastatel 1957-1991 toodeti üle 3 miljoni auto. Vaatamata sellele, et omal ajal auto kvaliteeti kiruti on sellest nüüd mõnes Kesk-Euroopa riigis saanud üks hipsterite lemmikautodest.

9. Homme mängitakse viimased neli 2018. aasta jalgpalli MM-i valikmängudest. Kokku osales 210 riiki, löödud on üle 2400 värava ja välja antud pea 3000 kollast kaarti. Kui palju valikmänge kokku peetakse?

10. 19. saj lõpus hakkasid eesti talupojad rohkem aiamarju kasvatama. Meisterkokk Jaan Koor pakub 1903. aastal magustoiduraamatus arvukalt marjatoite, sealhulgas ka toitu nimetusega „kobe-leib“. Ta pidi küll eestlaste toiduvalmistusoskust kõrgelt hindama, sest veel praegugi peetakse seda tõeliseks koka meistritööks mis alatihti õigesti välja ei tule. Millise nime all tunneme seda toitu tänapäeval?

9. VENEVERE MÄLUMÄNGUSARI II ETAPP

14. november 2017

11. Kaasaegsete olümpiamängude algaegadel jagati medaleid lisaks sportlikele saavutustele ka kultuurisaavutuste eest. 1912. aastal pälvis kirjandusalal kuldmedali autoritepaar Esbach ja Hohrod luuletuse „Ood spordile“ eest. See algab sõnadega „Oo sport, sa jumalate and, sa elueliksiir...“ Alles aastaid hiljem sai avalikkus teada, kes peitis ennast Esbachi ja Hohrodi pseudonüümi taga. Kes on „Ood spordile“ autor?

12. Selle maja aadressiks on Pikk tn. 3 ja vaade tänavalt. Pilt on tehtud 1970. aastal ning selles majas on õppinud viis aastat Anton Hansen Tammsaare. Kus see maja asub? Maakonna eest 1 punkt.

13. 1888. aastal sattusid lord ja leedi Greystoke peale laevahuku üleelamist ekvaatori lähedal Lääne-Aafrika džunglisse. Järgmise aasta septembris sündis tiitlipärija John Clayton III. See pole aga nimi, millega noormees maailmakuulsaks sai. Mis nime all teda tänini tuntakse?

14. Jordaania kuninga kaardivägi koosneb selle mittearaablastest rahva esindajatest. Ajaloolisel kodumaal elab neid vaid 60 000 – 70 000. Alates 1864. aastast on neid sunnitud kodumaalt lahkuma. Selle rahva kurvast saatuses võis kuulda Sotši olümpia ajal, sest just sealkandis on nende algne kodupaik. Koos lähemate sugulasrahvastega elab neid Lääne-Aasias erinevate hinnangute järgi 1,2 – 7 miljonit. Mis rahvus?

15. Peagi ajalukku kaduval Laekvere vallal on 6 naaberomavalitsust. Kui paljude omavalitsustega on aga ühine piir laienenud Vinni vallal peale 1. jaanuari 2018?

9. VENEVERE MÄLUMÄNGUSARI II ETAPP

14. november 2017

16. Tänavu möödus 800 aastat Madisepäeva lahingust. Eestlaste vastaseks olid selles lahingus ka liivlased eesotsas Kaupoga, kes ka langes. Millist Rootsi, Liivima, Kuramaa, Saaremaa ja Venemaa aadlisuguvõsa peetakse Kaupo järglaseks? Vastus ei tohiks eriti raske olla kui eelnevat teksti korralikult lugeda ja saksa keele oskus tuleks ka kasuks.

17. Kes on pildil? Piisab ühest perekonnanimest.

18. See rohttaim (*Centaurea Cyanus*) kuulub jumika perekonda, korvõieliste sugukonda. Kasvab peamiselt põlluumbrohuna aga ka teeservades ja jäätmaadel. Seoses taimemürkide laialdase kasutamisega on taime arvukus looduses viimastel aastakümnetel märgatavalt vähenenud. Kõrgus 15 cm kuni 1 meeter, õitseb juunist septembrini. Rahvameditsiinis on õisi kasutatud silmakompressides, uriini- ja sapierituse parandamiseks ning kõhavastase vahendina. Mis taim?

19. Lääne-Virumaal on üks kirik, mis on ainulaadne selle poolest, et selle kiriku kell ei mahtunud kellatorni ja ripub kirikutorni välisküljel. Lisaks asub seal altar kiriku lääneotsas ja uks idas. See pole veel kõik – tavapärase altarimaali asemel on aga hoopis altariskulptuur. Millises linnas see asub?

20. See ansambel on fännide rõõmuks vähemalt üheks tuuriks taas kokku tulnud ning esineb järgmisel aastal ka Eestis. Mis ansambel?

9. VENEVERE MÄLUMÄNGUSARI II ETAPP

14. november 2017

21. Eesti esimene bussiliin plaaniti rajada Saaremaale. 1906. a kevadel alustati sõitu Kuressaarest Kuivastusse ning reisi pikkuseks kavandati 3,5 tundi. Tehti kaks proovisõitu, kuid mõlemad katkesid samal põhjusel. Miks suudeti sõita kummalgi korral vaid natuke üle 50 kilomeetri? Tänapäeval ei tohiks sama probleem tekkida enne 30000 kilomeetri läbimist.

22. Ta on oma Virumaa kirjandusauhinnaga pärjatud raamatus kirjutanud: „Keegi ei kujuta Euroopas ette perekonda, kus isa võtaks pärast tööd jalgratta ja läheks kalale, sellal kui ema korjab rabas marju, vanaema varub ravimtaimi ning lapsed siirduvad isekeskis lähedalasuvasse metsajärve suplema. Niisugusest maailmast on ammu saanud muinasjutt. Eesti on veel osa sellest pitoresksest metsavahimüüdist. Maarjamaa on James Cooperi Nahksuka-juttude 3D versioon, koos lätlaste ja soomlastega moodustame vahest Euroopa indiaanlaste viimase reservaadi.“ Kes?

23. Kes on fotol?

24. Ervin Johannes Klausner sündis 1907 Tallinnas. Poksijaks hakkas ta Eestis, kuid edu saavutas ta juba uuel kodumaal, kuhu sel ajal päris paljud eestlased emigreerusid. Pärast spordikarjääri asus kolmeklassilise haridusega mees õppima ning sai 1951 arstidiplomi. Õnnelik juhus viis teda poksikarjääri lõppedes kokku selle riigi presidendiga ja Klausner sai tema ihukaitsjaks ning hiljem presidendi ihuarstiks. Mis riigist on jutt?

25. Millist kõnekeelset väljendit kasutatakse Eestis mingi suvalise koha või mingi kolka tähenduses? Kuigi see 3200 elanikuga alev asub Raplamaal ja pop-lauljaid on sealt tulnud mitmeid.

9. VENEVERE MÄLUMÄNGUSARI II ETAPP

14. november 2017

26. Mis aasta?

- suleti Sonda-Avinurme raudtee.
- likvideeriti Venevere kool.
- Torontos toimusid esimesed rahvusvahelised Eesti päevad
- sündisid Jaak Mae, Mart Poom, Indrek Sammul
- Eesti Televisioon alustas värvisaadete edastamist

27. Ta oli pärit Petserist, oli kommunist ja elas koos Timuriga. Koos Timuri ja Anti Liiviga tähistasid Oktoobrirevolutsiooni aastapäeva. Hobiks oli tal koduloomade, eriti paelusside pidamine. Tal oli ka selline probleem, et ta kippus metallist asju, eriti tööriistu, sööma. Tema suurimaks probleemiks sai siiski pidada katkematut ja lõpmatut joomist. Selle tegelaskuju tegemised lõppesid 05.05.2007. Kellest oli jutt? Kui tegelaskuju nimi meelde ei tule, siis näitleja eest saab 1 punkti.

28. Pildil on Eurobasketi poolt valitud Balti liiga eelmise voo parim mängija. Kes?

29. Virumaal, Soome lahe rannikul, asub 9 lahte. Kui vaadata ida-lääne suunas, siis esimene on ... laht, siis Kunda, Toolse, Rutja, Eisma, Pedasaare, Vergi, Käsmu ja viimane on ... laht. Nimetage esimene ja viimane. 1 õige 1 punkt.

30. Aeg, mil kõikidel maailma teedel vuravad isesõitvad/juhita autod tuleb järjest lähemale. Autosid on „õpetatud“ ära tundma ja vältima erinevaid tee sattuvaid objekte, enamik loomadestki pole neile enam takistuseks. Ometi tunnistas Volvo suvel, et ühe looma liikumine ajab vähemalt nende iseliikuva auto segadusse – see ei suuda kuidagi objektiivselt määrata looma kaugust sõidukist. Mis loomaga on tegu?

9. VENEVERE MÄLUMÄNGUSARI
II ETAPP

14. november 2017

VASTUSED

1. Tarmo Rütli	Eerik
2. Kesk-Aasia lambakoer	Kaarel
3. Inglise keel	Kaarel
4. Kupja abiline	Eerik
5. Ott Sepp	Kristel
6. Leethiir	Eerik
7. Kaardil on kujutatud ka Ameerikat	Kristel
8. Trabant	Kaarel
9. 871 mängu	Kristel
10. Suflee	Kaarel
11. Pierre de Coubertin	Kristel
12. Väike-Maarja (praegune muuseumihoone)	Eerik
13. Tarzan	Kristel
14. Tšerkessid	Kaarel
15. 9 (8-10 2p./ 7ja 11 1p)	Kristel
16. Lieven	Kaarel
17. Raud (Piret, Mihkel ja Rein)	Kristel
18. Rukkilill	Kristel
19. Kunda kirik	Eerik
20. Guns'n Roses	Kristel
21. Rehvid ei pidanud vastu	Eerik
22. Valdur Mikita, (Lingvistiline mets)	Eerik
23. Klaudia Tiitsmaa (Kättemaksukontor)	Kaarel
24. Brasiilia	Eerik
25. Kapa-Kohila	Kaarel
26. 1972	Kaarel
27. Uno Nisu/ Dan Põldroos	Eerik
28. Bamba Fall	Eerik
29. Narva ja Eru (Mungalaht)	Eerik
30. Känguru	Kristel